

Sygn. akt I CSK 748/22

POSTANOWIENIE

Dnia 15 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska

w sprawie z powództwa A. P.
przeciwko C. spółce jawnej w T.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 15 września 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie
z dnia 30 września 2020 r., sygn. akt IX Ga 446/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od C. spółki jawnej w T. na rzecz A. P. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwana „C.” sp. j. w T. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie, oddalającego apelację skarżącej w sprawie o zapłatę z powództwa A. P.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Ujęto je w formę pytania o to, w jakim postępowaniu – o zapłatę czy windykacyjnym –

ustalana jest, w sposób wiążący dla drugiego z tych postępowań, kwestia własności weksla.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa przywołanie przyczyny kasacyjnej z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga poprawnego zidentyfikowania problemu, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen danego zagadnienia (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01). Istotność problemu prawnego wyraża się natomiast w tym, że ma on znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (postanowienie Sądu Najwyższego z 23 marca 2012 r., I CSK 496/11). Obowiązkiem wnoszącego skargę jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14).

Tylko we wskazanych wyżej okolicznościach może być realizowana publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej. Jednocześnie przedstawiony Sądowi Najwyższemu problem musi mieć konkretny związek z rozstrzygnięciem danej sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku (postanowienie Sądu Najwyższego z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13). Przyjęcie sprawy do rozpoznania ma bowiem na celu zarówno realizację interesu publicznego jak i ochronę praw prywatnych. Zagadnienie prawne powinno mieć więc taki wymiar problemowy, aby udzielona przez Sąd odpowiedź miała znaczenie dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej wniesionej w sprawie, w której zostały zadane, a jednocześnie – dzięki uniwersalnemu ujęciu – odpowiedź ta uzyskiwała walor aplikacyjny w rozstrzyganiu innych spraw.

Przedstawione przez skarżącą pytanie nie odpowiada opisanym wyżej wymaganiom. Wstępnie wypada zauważyć, że istnienie związku zagadnienia prawnego ze sprawą rozstrzygniętą zaskarżonym wyrokiem mogłoby być, ewentualnie, rozważane nie w odniesieniu do dwóch wariantów zależności postępowań sądowych w sprawach o zapłatę i o wydanie rzeczy (weksla), lecz jedynie w przypadku tego układu zdarzeń, który rzeczywiście zrealizował się w

okolicznościach sprawy, tzn. wystąpienia o zapłatę w toku trwającej sprawy o wydanie. Skutki inicjowania postępowań w odwrotnej kolejności, także objęte pytaniem prawnym, pozostają poza przedmiotem sprawy, gdyż nie mają z nią nawet teoretycznego związku.

Niezależnie od tych uwag należy uznać, że wywody zawarte w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie odnoszą się bezpośrednio do sprawy i nie dotyczą unormowań wskazanych wśród podstaw skargi kasacyjnej. W ocenie skarżącej powództwo o wydanie weksla (żądanie windykacyjne) wyprzedza sprawę o zapłatę kwoty wekslowej, a jednocześnie ma dla tej sprawy znaczenie prejudycjalne – co miałoby wiązać się z postawionym w skardze kasacyjnej zarzutem naruszenia art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. Pozwana nie wyjaśniła jednak tej zależności i nie wykazała, by przedstawione przez nią zagadnienie prawne miało bezpośredni związek ze sprawą; poszukiwanie takiego związku nie może być rolą Sądu.

Wbrew wymaganiom stawianym formułowaniu istotnego prawnego skarżąca nie przedstawiła także argumentacji świadczącej o tym, by postawione przez nią pytanie stanowiło istotny problem prawny. Znaczna część wyводу powódki poświęcona jest naturze weksla jako papieru wartościowego; pozostała część uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawiera opis stanowiska, które skarżąca zajmuje w postawionej przez siebie kwestii, jednak stanowisko to nie zostało poparte pogłębionym wywodem prawnym.

Żądanie zgłoszone w sprawie o wydanie weksla oparte było na twierdzeniu pozwanej, że skutecznie odstąpiła ona od umowy zawartej z powodem, a wystawionym przez nią wekslem własnym była zabezpieczona wierzytelność mająca przysługiwać powodowi w razie wykonania zobowiązania wynikającego z tej umowy. Z powyższej okoliczności pozwana wywodziła istnienie po stronie powoda obowiązku wydania weksla pozwanej, jako właścicielce dokumentu weksla. Nie można jednak pominąć, że wobec włączenia do podstawy faktycznej sprawy okoliczności dotyczących stosunku podstawowego, przedmiotem badania Sądu stał się nie tylko fakt wystawienia weksla, lecz także twierdzenia pozwanej o niewykonaniu przez powoda wspomnianej wyżej umowy, uzasadniającym,

rzekomo, odstąpienie od umowy przez pozwaną. Badając zasadność powództwa, Sądy oceniały zatem skuteczność złożonego przez pozwaną oświadczenia o odstąpieniu od umowy i uznały, że oświadczenie to nie było skuteczne. Pozwana natomiast nie zakwestionowała tego stanowiska nie tylko w skardze kasacyjnej, lecz także na etapie apelacji. W świetle powyższego, skoro podstawą uwzględnienia powództwa było także zobowiązanie ze stosunku podstawowego, to odpowiedź na pytanie sformułowane przez pozwaną, nakierowane na weryfikację istnienia odpowiedzialności wekslowej, nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

W związku z powyższym jedynie uzupełniając należy dodać, że art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. znajduje zastosowanie wtedy, gdy rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego toczącego się postępowania cywilnego; musi być to zależność o charakterze prawnym (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2021 r., III CSK 51/20). Skarżąca nie wyjaśniła, dlaczego rozstrzygnięcie sprawy o wydanie weksla miałoby wpływać na kierunek rozpoznania sprawy o zapłatę z weksla, w której sąd samodzielnie bada istnienie zobowiązania wekslowego. Wskazała wprawdzie, że istnienie takiego wpływu „nie powinno budzić żadnych wątpliwości”, jednakże nie zaoferowała Sądowi żadnych przemawiających za tym racji.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O kosztach orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, ich wysokość ustalając na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265).

[as]